РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі
“Ежелгі Тараз ескерткіштері” мемлекеттік
тарихи-мәдени қорық-музейі

Государственный историко-культурный заповедник-музей
“Памятники древнего Тараза”
Министерства культуры и спорта Республики Казахстан

The Ministry of Culture and Sport of the Republic of Kazakhstan
State historical and cultural reserve-museum
«The monuments of ancient Taraz»

Ақыртас кешені VIII-XIV ғ.ғ.
Комплекс Акыртас VIII-XIV вв.
The Akyrtas Complex VIII-XIV centuries

Тараз 2019

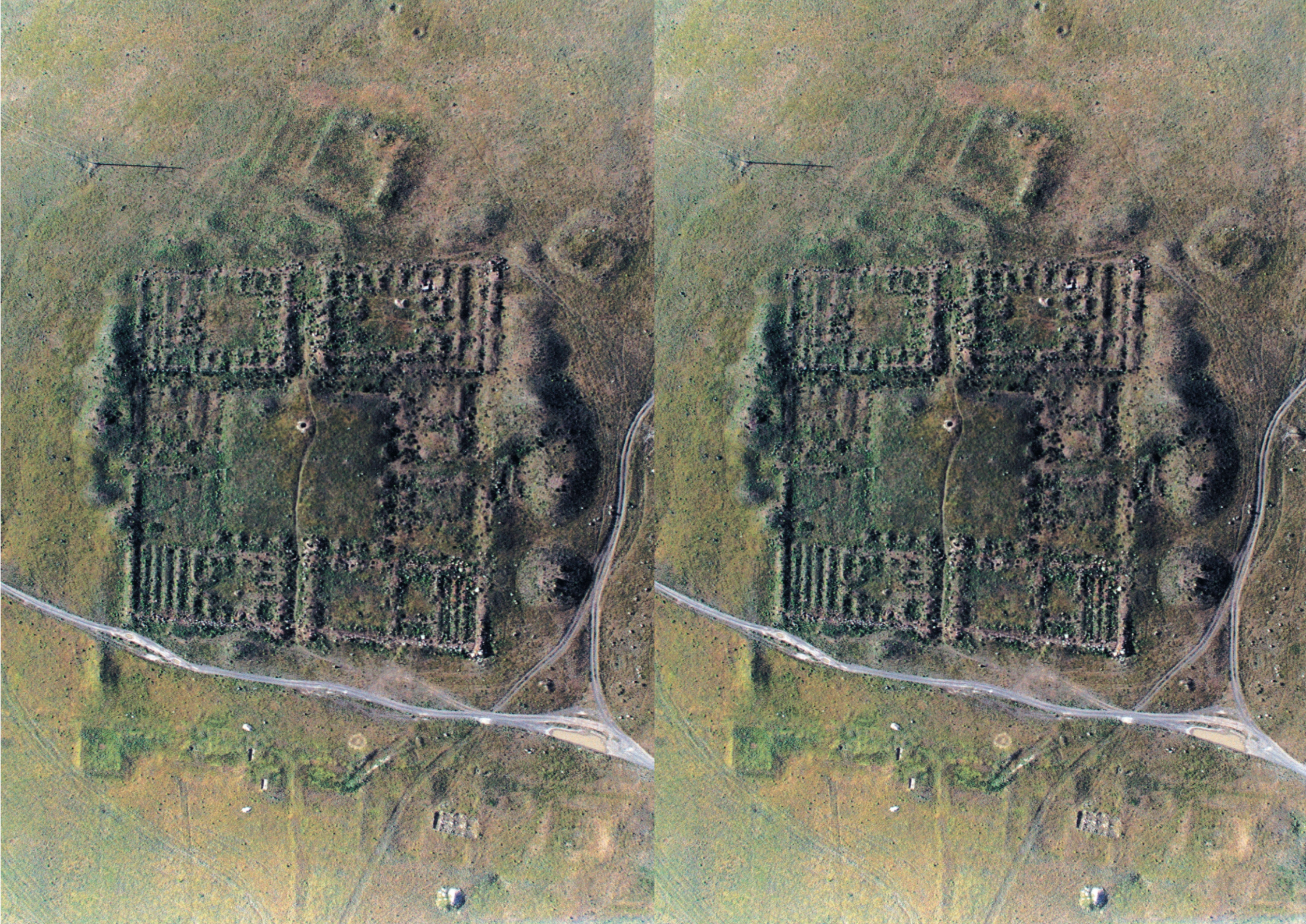

Қош келдіңіздер!

Добро пожаловать!

Welcome!

М.С. Знаменскийдің салған суреті, 1864 ж. Ақыртас
Зарисовка Акыртаса М.С. Знаменским, 1864 г.
Sketches of Akyrtas. M.S. Znamenskiy 1864 year

• Ақыртас кешені Тараз қаласынан шығысқа қарай 40 км жерде Қырғыз Алатауының етегінде орналасқан.

• Комплекс Акыртас расположен в 40 км. восточнее г.Тараза, у подножья Киргизского Алатау.

• The complex Akyrtas located of foothill of Kyrgyz Alatau in 40 kilometers East of Taraz town.

• Ақыртас кешенін зерттеу тарихына 130 жылдан астам уақыт болды. Тылсым сырлы Ақыртас кешенін зерттеуге көп үлестерін қосқан белгілі шығыстанушы, археологтар мен өлкетанушылар: В.В.Бартольд, В.А. Каллаур, А.Н.Бернштам, Г.И. Пацевич, Т.К.Басенов, К.М.Байпақов.

• История изучения комплекса Акыртас насчитывает более 130 лет. Ведущие востоковеды, археологи и краеведы такие как – В.В.Бартольд, В.А.Каллаур, А.Н.Бернштам, Г.И. Пацевич, Т.К.Басенов, К.М.Байпаков и другие исследователи пытались разгадать тайны Акыртаса.

• The studying of history of the Akyrtas complex is more than 130 years. The famous orientalist's, archeologist's and local historians is: V.V. Bartold, V.A. Kallaur, A.N. Bernshtam, G.I. Patsevich, T.K. Basenov, K.M. Baipakov. and other researchers tried unravel the mystery of Akyrtas.

• Ақыртас сарай кешені “Жібек жолы: Тянь-Шань дәлізінің маршрут желісі” бойынша 2014 жылдың маусым айында ЮНЕСКО Бүкіләлемдік мұралар тізіміне енді.
• В июне 2014 года Акыртас вошёл в список Всемирного наследия ЮНЕСКО в составе «Шёлковый путь: сеть маршрутов Тянь-Шанского коридора».
• In June 2014 years the Complex Akyrtas was included in the list of UNESCO World Heritage as part of the «Silk Roads» network of routes of the Tian Shan Corridor.

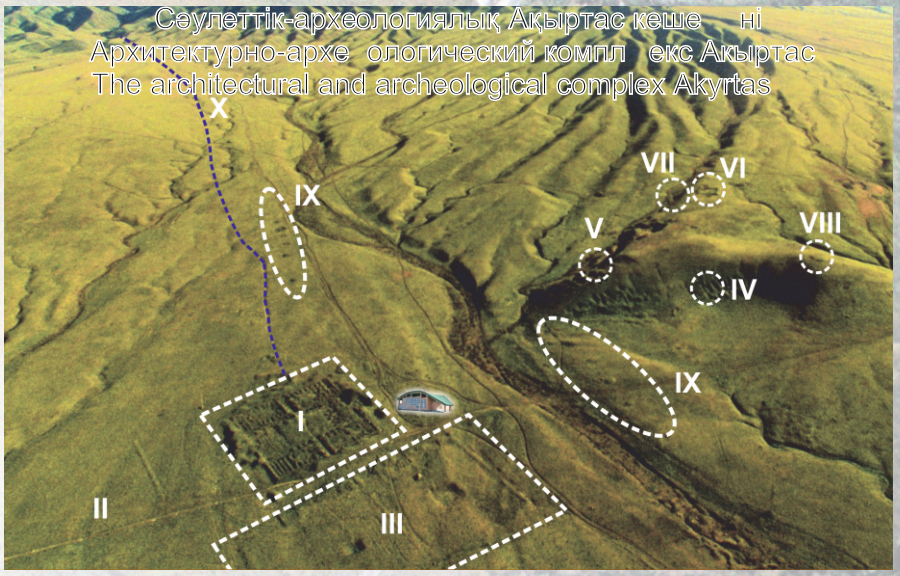

I. Ақыртас сарай бекінісі VIII ғ.
II. Сарай алды бау-бақшасы II.
III. Тұрғын мекендер, керуен-сарай XIII-XIVғ.ғ.
IV.Топырақ алатын карьер
V. Тас өңдейтін карьер
VI.«Сарай» VIII-XIII ғ.ғ.
VII. Бекініс VIII-XIII ғ.ғ.
VIII. Қарауыл мұнарасы
IX. Қорымдар, ерте темір дәуірі
X. Су құбырларының жүйесі

I. Дворцовое сооружение «Акыртас» VIII в.
II. Садово-парковое зона
III. Усадьбы, караван-сарай XIII-XIV вв.
IV.Глиняные карьеры
V.Каменоломния
VI. «Дворец» VIII-XIII вв.
VII. КрепостьVIII-XIII вв.
VIII. Сторожевая башня
IX. Курганы, ранний железный век
X.Система водопроводных труб

I. The palace of fortification “Akyrtas” VIII c.
II.The garden and park zone
III.The Farmstead, Caravanserai XIII-XIV c.
IV. The Clay pit
V. The Stone Quarry

VI.The palace VIII-XIII c.
VII. The Fortress VIII-XIII c.
VIII.The Watch tower
IX.The Burial mounds, early Iron Age
X. The Water supply system

2017 жылы Ақыртас кешеніне апаратын автокөлік жолы салынды
2017 году построена автомобильная дорога к комплексу Акыртас
In 2017, was built the road to complex Akyrtas

Ақыртас кешені Жамбыл облысындағы туристер көп келетін нысандар қатарында

Комплекс Акыртас становиться одним из посещаемых туристических объектов Жамбылской области

The Complex Akyrtas considered one of tourists places of Zhambyl region

Ақыртас сапар фталығы
Визит центр Акыртас
The Visit center Akyrtas

Конференц залы
Конференц зал
The conference hall

Тастан қаланған сарай бекінісі VIII ғ.
Крепостное дворцовое каменное сооружение, VIII в.
The castle palace stone building VIII century.

Археологиялық зерттеу жұмысы барысында сарай кешенінің іргетасы мен қабырғалары және ішкі бөлмелері ашылды. Ақыртас сарайының құрылысы аяқталмағаны анықталды.

Археологическими исследованиями открыт мощный фундамент, стены и внутренние помещения. Определено, что строительство дворца было не завершено.

Archaeological research has opened a powerful foundation, walls and interior premises, determined that the construction of the palace was not completed.

Тастан қаланған қабырға
Каменная кладка стены
The stone masonry wall

Мұнара бұрыштары
Угловая башня
The angular tower

Ақыртас бекініс сарайының жоспары
План крепостного сооружения Акыртас
General plan of fortress Akyrtas

Бекініс өлшемі –162х139м.
Зерттелген қабырғасының ені – 5м.
Сарай 4 бөліктен тұрады. Құрылыс ортасында ашық аула орналасқан және айналдыра тіреу іргелері қойылған.

Размер крепости – 162х139м.
Ширина наружных стен достигает 5 м.
Улицы делят постройку на 4 части.
В центре – открытый двор, окруженный базами колонн.

The fortress sized- 162x139 m.
The width of fortress external walls reaches 5 m.
The construction streets is divided into 4 parts.
In the central parts of fortress is an opened courtyard with surrounded by bases of columns .

Су құбырлары жүйесі
Система водопроводных труб
The water supply system

Қала сыртындағы тұрғын мекендері, керуен-сарайдағы қазба XIII-XIV ғ.ғ.
Загородные усадьбы, раскоп караван-сарая XIII-XIV вв.
The out of town farmstead, excavations of caravanserai XIII-XIV centuries

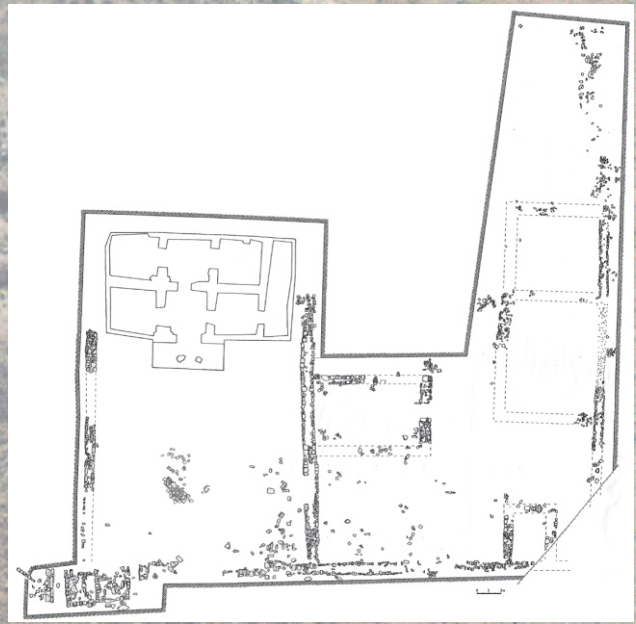

Сызба
Схема
Schema

•Сарай маңындағы «Бекініс» •Крепость вблизи "Замка"
•The fortress near of "Castle"

Аэрофототүсірілім
Аэрофотосъемка
The aerophotograph

Археологиялық қазба
Археологические раскопки
Archeological excavations

Ақыртас сарайының тас блоктары
Каменные блоки дворца Акыртас
The stone blocks of palace Akyrtas

Бағана тұғыр тастары
Каменный блок базы колонны
The stone column base unit

Өңделген тас блоктары
Обработанный каменный блок
Carefully ground stone blocks

«Ақыр» тәрізді тас блогы
Каменный блок в виде “корыта”
The stone block in the form of "Trough”

Өңделген тас блоктар
Обработанные каменные блоки
Carefully ground stone blocks

“Жүрек” тәрізді тас блок
Каменный блок в форме “сердца”
The stone block in the form of “Heart”

Билеушінің сарайы
"Замок" правителя
"Castle" of the ruler

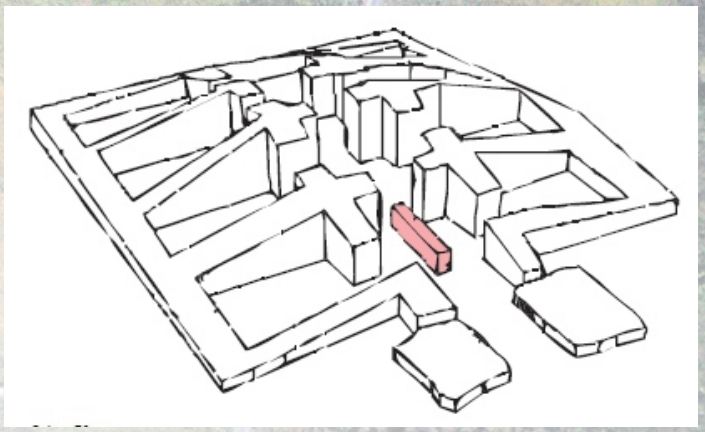

Жоба
План
Plan

Қарауыл мұнарасы
Сторожевая башня
The watchtower

Аэрофототүсірілім
Аэрофотосъемка
The aerophotograph

Археологиялық қазба орындары
Археологический раскоп
Archeological excavations

Сақтау шатыры
Защитный навес
The protective canopy

«Қызылтау» етегіндегі тас және топырақ өндіретін карьер
Место камнеломни на горе "Кызылтау"
"Kyzyltau"mountain located near the Akyrtas area was a source of construction materials